

Soortgericht onderzoek

Edward Poppe

Gemeente Etten-Leur

In het kader van de Flora- en faunawet

Tekst, foto's en samenstelling	E.W.A. Michels
In opdracht van	Gemeente Etten-Leur
Naam opdrachtgever	J. Verbraaken
Rapportnummer	130103-16-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	01-november-2016
Aantal pagina's	10
Wijze van citeren	Michels, E.W.A., 2016, Soortgericht onderzoek Edward Poppe., Gemeente Etten-Leur. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport 130103-16-02, Ecodat BV ecologisch adviesbureau, Etten-Leur

INHOUD

1. Inleiding en samenvatting.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel.....	4
1.3 Samenvatting	4
2. Beschrijving van het projectgebied.....	5
2.1 Ligging en omgeving	5
3. Werkwijze en onderzoeksinspanning.	6
3.3 VLEERMUIZEN.....	6
3.4 VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE	7
4. Resultaten	8
4.1 Vleermuizen.....	8
4.1.1 Foerageergebied.....	8
4.1.2 Vliegroutes	8
4.1.3 Verblijfplaatsen	8
4.2 Vogels	8
4.2.1 Huismus en gierzwaluw.....	8
5. Ingreep	8
6. Toetsing aan de Flora- en faunawet	9
6.1 Effecten.....	9
6.1.1 Vliegroutes en foerageergebieden	9
6.1.2 Verblijfplaatsen.....	9
7. Conclusies	10
7.1 Vleermuizen.....	10
Geraadpleegde bronnen	11

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om het voormalig internaat Edward Poppe te slopen en hier nieuwbouw voor in de plaats te laten verschijnen. De bomenlanen zullen zoveel mogelijk gespaard blijven (afhankelijk van de conditie van de bomen).

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten beschermde flora en fauna komen voor in het plangebied?
- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Leidt de ingreep (mogelijk) tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Samenvatting

Op basis van het uitgevoerde vleermuizenonderzoek wordt geconcludeerd dat negatieve effecten op essentiële gebruiksfuncties van het leefgebied van de vleermuizen door de geplande ingrepen aan het pand gelegen aan de Edward Poppelaan 12 zijn te verwachten. De functionaliteit van het plangebied, zoals omschreven in onderstaande hoofdstukken, wordt aangetast bij doorgang van de werkzaamheden. Een tweetal paarverblijven van de gewone dwergvleermuis zijn in het complex gesitueerd en zullen door de geplande werkzaamheden komen te vervallen. Hiertoe zal ontheffing aangevraagd moeten worden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO).

Tijdens de werkzaamheden dient verder rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vleermuizen. Dit houdt in dat werkzaamheden alleen overdag dienen te worden uitgevoerd of dat 's nachts geen gebruik wordt gemaakt van kunstmatige verlichting, waardoor verstoring wordt voorkomen. Tevens dient de zorgplicht zoals bedoeld in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen.

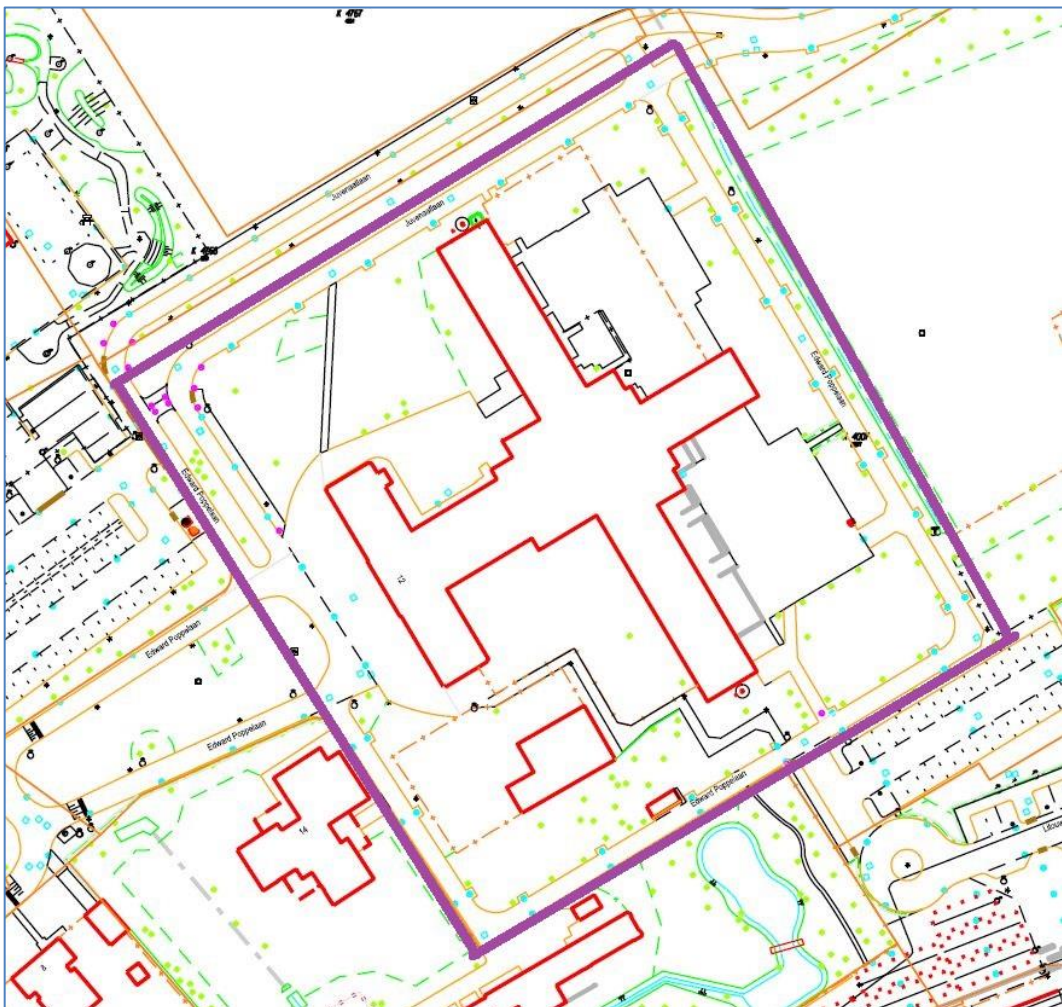
Tijdens de veldbezoeken zijn geen individuen dan wel sporen gevonden die het voorkomen van huismus of gierwaluw zouden kunnen indiceren. Het voorkomen van deze soorten is hierdoor op de planlocatie hoogst onwaarschijnlijk. Negatieve effecten op deze soorten waardoor een verbodsbepaling van de Flora- en faunawet wordt overtreden, treden niet op.

2. BESCHRIJVING VAN HET PROJECTGEBIED

2.1 Ligging en omgeving

Het projectgebied ligt aan de Edward Poppelaan 12 te Etten-Leur.

Figuur 1: projectgebied.

Het plangebied bestaat uit voormalig internaatgebouw;

- Hoofdgebouw: dubbelsteens met spouw, drie verdiepingen, voorzien van een pannendak.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- internaatgebouw
- wegen bedekt met stenen dan wel asfalt
- stenen bekleding van terrassen en stoepen
- bomen
- bloemenperken
- grasperken

3. WERKWIJZE EN ONDERZOEKSINSPANNING.

Op de hieronder gepresenteerde dagen hebben we onderzoek gedaan naar beschermde soorten flora en fauna, in het bijzonder vleermuizen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen en broedvogels (Tabel 1).

Datum	tijdstip	type onderzoek	weersomstandigheden
1-4-2016	ochtend	huismus	8 °C, half bewolkt, droog, 2 m/s
21-4-016	ochtend	huismus	9 °C, zonnig, droog, 4 m/s
14-5-2016	ochtend	huismus	13 °C, half bewolkt, droog, 4,6 m/s
24-5-2016	avond	gierzwaluw	15 °C, half bewolkt, droog, 3,6 m/s
24-5-2016	nacht	vleermuizen	10 °C, half bewolkt, droog, 3,6 m/s
19-6-2016	avond	gierzwaluw	15 °C, half bewolkt, droog, 3,6 m/s
19-6-2016	nacht	vleermuizen	12 °C, zonnig, droog, 3,3 m/s
3-7-2016	avond	gierzwaluw	60 °C, half bewolkt, droog, 3 m/s
5-9-2016	nacht	vleermuizen	11,5 °C, zonnig, droog, 1,8 m/s
16-9-2016	nacht	vleermuizen	15 °C, zonnig, droog, 3,6 m/s

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

3.1 HUISMUS

Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Er is met name gelet op zingende mannetjes, dieren die met nestmateriaal slepen, in de gebouwen invliegende dieren en het geluid van jongen. De bezoeken zijn 's ochtends tussen 09:00 en 11:00 uur uitgevoerd.

3.2 GIERZWALUW

Gedurende de veldbezoeken is het plangebied geïnventariseerd vanaf 19:30 tot zonsondergang. Hierbij is gelet op nokhoogte door het plangebied scherende en roepende dieren en in de gebouwen in- en uitvliegende dieren

3.3 VLEERMUIZEN

Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, is een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Roland Edirol R09H). Met behulp van het computerprogramma Batsound zijn de opnamen nader geanalyseerd. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende het voorjaar (tussen mei en augustus) zijn de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang en/of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd.

Gedurende de nazomer (augustus tot oktober) zijn de bezoeken tussen direct na zonsondergang en minimaal een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode is minimaal drie uur geïnventariseerd.

3.4 VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE

Het vleermuisonderzoek is volgens het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur uitgevoerd.

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnamen. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen zijn, op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4. RESULTATEN

4.1 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeken zijn in het plangebied foerageergebieden, vliegroutes en verblijven van vleermuizen aangetroffen.

Hieronder worden de resultaten per functie behandeld.

4.1.1 Foerageergebied

In het plangebied werden regelmatig foeragerende vleermuizen aangetroffen;

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

4.1.2 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoek zijn diverse vliegroutes in de nabijheid van het complex aangetroffen.

4.1.3 Verblijfplaatsen

Tijdens de onderzoeken zijn in het plangebied de volgende verblijven van vleermuizen aangetroffen.

- 2 X paarverblijf van de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

4.2 Vogels

4.2.1 Huismus en gierzwaluw

Tijdens de veldbezoeken en de zolderinspectie zijn geen sporen gevonden die het voorkomen van huismus of gierzwaluw zouden kunnen indiceren. Het voorkomen van deze soorten is hierdoor op de planlocatie uitgesloten. Negatieve effecten op deze soorten waardoor een verbodsbepaling van de Flora- en faunawet wordt overtreden, treden niet op. Doordat effecten zijn uitgesloten, worden zij in het hoofdstuk effectbeschrijving niet behandeld.

5. INGREEP

Initiatiefnemer is voornemens om het complex geheel of gedeelte te gaan slopen en hiervoor in de plaats nieuwbouw te realiseren.

6. TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

6.1 Effecten

6.1.1 Vliegroutes en foerageergebieden

In het plangebied werden regelmatig foeragerende vleermuizen aangetroffen. Omdat de foerageermogelijkheden niet of nauwelijks worden aangetast zijn hier geen negatieve effecten te verwachten.

Tijdens de veldbezoek zijn diverse vliegroutes aangetroffen. Omdat de vliegroutes niet worden aangetast zijn hier geen negatieve effecten te verwachten.

6.1.2 Verblijfplaatsen

Er zijn twee paarverblijven van de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aangetroffen. Omdat het het voornemen is om het complex te slopen, zullen deze verblijven komen te vervallen.

Om effecten op vleermuissoorten te voorkomen moet licht tijdens de geplande werkzaamheden in de periode van zonsondergang tot zonsopkomst worden gemeden om verstoring door verlichting te voorkomen. Hierdoor blijven de aangetaste vliegroute en foerageergebied mogelijk intact.

7. CONCLUSIES

In dit hoofdstuk worden de resultaten samengevat en worden de vervolgstappen kort beschreven.

In opdracht van de Gemeente Etten-Leur heeft Ecodat BV een soortgericht onderzoek uitgevoerd ten behoeve van een voorgenomen sloop van het complex gelegen aan de Edward Poppelaan 12., te Etten-Leur. De voorgenomen ingreep, zal het leefgebied van vleermuissoorten aan kunnen tasten. Ten gevolge van het project zullen twee paarverblijven van de Gewone dwergvleermuis verdwijnen.

Aantasting van het leefgebied of de essentiële onderdelen van het leefgebied is in het kader van de Flora- en faunawet verboden. Tevens dient de zorgplicht zoals bedoeld in de Flora- en faunawet te allen tijde in acht te worden genomen.

7.1 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor de aanwezige vleermuissoorten. De Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en incidenteel de Laatvlieger zijn de enige vleermuissoorten die in het plangebied zijn aangetroffen. Het plangebied vormt een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen, in de vorm van (vaste) verblijfplaatsen (zomerverblijven en paarverblijven), vliegroutes en foerageergebied.

In tabel 2 worden de verwachte soorten en waargenomen soorten en gebruiksfuncties, plus de eventuele verwachte negatieve effecten van de beoogde werkzaamheden op soorten en gebruiksfuncties weergegeven.

	foerageergebied	vliegroute	verblijfplaats
Gewone dwergvleermuis			
Ruige dwergvleermuis			
Laatvlieger			

Tabel 2: Aanwezigheid en effecten op soorten

Op basis van het uitgevoerde vleermuizenonderzoek wordt geconcludeerd dat negatieve effecten op essentiële gebruiksfuncties van het leefgebied van de vleermuizen door de geplande werkzaamheden te verwachten zijn. De functionaliteit van het plangebied, zoals omschreven in eerdere hoofdstukken, wordt aangetast bij doorgang van de werkzaamheden. Derhalve zal er een ontheffingsprocedure opgestart moeten worden bij het Ministerie van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland).

Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vleermuizen. Dit houdt in dat werkzaamheden alleen overdag dienen te worden uitgevoerd of dat 's nachts geen gebruik wordt gemaakt van kunstmatige verlichting, waardoor verstoring wordt voorkomen. Tevens dient de zorgplicht zoals bedoeld in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- * Bronnen waarnaar in de rapportage niet specifiek is verwezen
- * *Dijk, A.J. van, 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in Proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.*
 - * *Janssen, J.A.M. en J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.*
 - * *Schober, W, 2001. Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische eilanden. Tirion Uitgevers, Baarn.*
 - * *Voute, A.M., 1991. Vleermuizen. Waanders uitgevers, Zwolle.*
 - * *Dietz, von Helversen & Nill, 2007. Vleermuzien, alle soorten van Europa en noordwest Afrika, Tirion Uitgevers, Baarn.*
 - * *SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.*
 - * *Twisk, van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV uitgeverij, Utrecht.*
 - * *Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur*
 - * *Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012.*
 - * www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.
 - * www.vleermuis.net. Het netwerk voor informatie over vleermuizen in Nederland. Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN) van de Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.
 - * *Floron, 2011. Atlas van de Nederlandse flora, KNNV Uitgeverij, Utrecht.*
 - * <http://www.verspreidingsatlas.nl>
 - * www.waarneming.nl